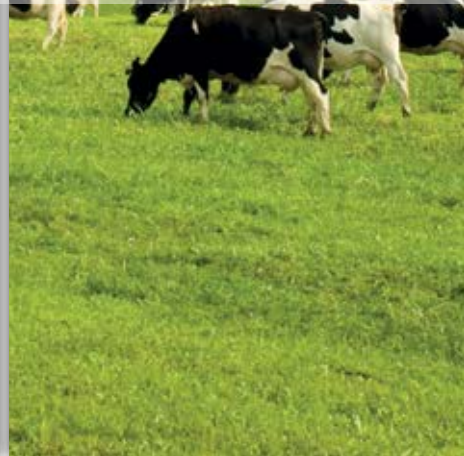

KIRSALI KALKINDIRMADAN TARIMI, TARIMI KALKINDIRMADAN DA TÜRKİYE'Yİ KALKINDIRAMAYIZ!

Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu (TKDK)

ÖZET: TKDK Burdur İl Koordinatörü Mesut Yıldırım: “Devletimizin vermiş olduğu hibe ve krediler, yatırımcıları “kırsala dönüş” e teşvik etme amacı güderek, köy ve kent arasındaki uçurumu en aza indirmek adına kilit rol oynuyor. TKDK, 31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla IPARD-I Programını başarıyla tamamlamış, bu süreçte ülke genelinde toplam 15 proje başvuru çağrı ilanına çıkmış ve 10.693 proje sahibinin yatırımlarının hayat bulmasını sağlamıştır. Yine IPARD I Programında verilen hibelerle 2,3 milyar avroluk bir yatırım gerçekleştirilmiş olup bu programın sonucunda 57 bin kişiye istihdam sağlanmış ve 180 milyon avroluk da ihracat gerçekleştirilmiştir. Kırsal alanlarda kadınların güçlendirilmesi sadece kişilerin, ailelerin ve kırsal toplulukların refahı için değil, aynı zamanda ekonomik üretkenliğin ve topyekûn toplumsal refahın artırılması için de oldukça önemlidir. Ne varsa şehirde var zehabına kapılmadan kırsaldaki vatandaşlarımızı kırsalda, tarımın içerisinde tutmamız gerekiyor.”

ANAHTAR KELİMELEER: Kırsal; Kalkınma; Destekleme; Kurum; Tarım; Hibe.

ABSTRACT: Burdur Provincial Coordinator of Agriculture and Rural Development Support Agency Mesut Yıldırım: “The grants and credits given by our government play a key role in reducing the gap between the village and the city by encouraging investors to return to rural areas. ARDSA has successfully completed the IPARD-I Program as of December 31, 2016, in this process 15 projects have been announced in total and the investments of 10.693 project owners have been realized. An investment of 2.3 billion euros was also made in the IPARD I Program, resulting in 57 thousand jobs and 180 million euros of exports. Strengthening women in rural areas is not only important for welfare of people, families and rural communities, but also for enhancing economic productivity and overall social well-being. We need to keep our rural citizens in the countryside, in agriculture, before we get to the city.”

KEYWORDS: Rural; Development; Supporting; Institution; Agriculture; Grant.

TKDK İl Koordinatörü Mesut YILDIRAN

Binlerce yıllık insanlık tarihi bugünlere gelinceye kadar pek çok evreden geçti. Ancak sanayide ve teknolojidaki gelişmelere rağmen toprak ve tarım önemini daima korudu. Tarım, bütün dünyada ve Türkiye’de rekabete dayalı stratejik bir sektör haline gelmiştir. Hal böyle olunca önümüzdeki yıllarda Dünya siyasetini gıda ve su gibi hayati meseleler daha fazla meşgul edecektir. 800 milyon insan açlıkla, 1 milyar insan yoksullukla mücadele ederken, bir taraftan da

1950’li yıllardan bu yana ülkemizde, başta ekonomik olmak üzere sosyal, coğrafi ve kültürel nedenlerden dolayı gerçekleşen köyden kente göç dalgası, beraberinde ciddi problemlere yol açmıştır. Özellikle kırsal kesime kıyasla büyük kentlerdeki iş imkânlarının fazlalığı, yaşam kalitesinin daha yüksek oluşu, kırsal kesimde çiftçinin karşılaştığı sorunlar ve emeğinin karşılığını alamaması, işini ve toprağını bırakıp kente göç etmesine neden olmuştur. Bu göçler zamanla kırsal

alanların boşalmasına, kentlerin nüfusunun artmasına ve kırsal alan ile kent arasında dengesiz bir nüfus oranının oluşmasına neden olmuştur. Ayrıca kırsal bölgelerin boşalmasıyla birlikte tarım ve hayvancılık gibi sektörlerde ülkelerin ekonomisinde olumsuz etkiler görülmüştür. Şimdilerde ise kırsal alanlarda iş olanaklarının artması ile birlikte kentten köye bir göçün başladığına tanık oluyoruz. Devletimizin vermiş olduğu hibe ve krediler, yatırımcıları “kırsala dönüş” e teşvik etme amacı güderek, köy ve kent arasındaki uçurumu en aza indirmek adına kilit rol oynuyor. Bakanlığımızın ve Kurumumuzun başrolünü üstlendiği bu alanda, ülkemizin kalkınma manasında kritik bir atılım gerçekleştirdiği malum. Bu hamleyi gerçekleştirmek için kamu kaynaklarıyla beraber, Avrupa Birliği, milli ve uluslararası kaynaklarla desteklenen destekleme mekanizmaları mevcut. Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu da proje uygulama ve yürütme anlayışını geliştiren ciddi mekanizmalardan birisidir. Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı’nın ilgili kuruluşu olarak 2007 yılında kurulan Tarım Ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu (TKDK), 2009 yılında 20 İl Koordinatörlüğü, 2012 yılında İlimizin

Arıcılık | Tefenni

48 Baş Süt Üreten Tarımsal İşletme | Çeltikçi

500 Baş Keçi İşletmesi | Karamanlı

de içinde yer aldığı ikinci grupta 22 İl Koordinatörlüğü olmak üzere toplam 42 İl'de çalışmalarını sürdürmektedir. 2011 yılından bugüne IPARD Programını uygulayarak kırsal kalkınma alanında yeni bir sayfa açan TKDK, 31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla IPARD-I Programını başarıyla tamamlamış, bu süreçte ülke genelinde toplam 15 proje başvuru çağrı ilanına çıkmış ve 10.693 proje sahibinin yatırımlarının hayat bulmasını sağlamıştır. Yine IPARD I Programında verilen hibelerle

2,3 milyar avroluk bir yatırım gerçekleştirilmiş olup bu programın sonucunda 57 bin kişiye istihdam sağlanmış ve 180 milyon avroluk da ihracat gerçekleştirilmiştir. Ülkemiz adına gurur kaynağı olan bu başarıda çok ciddi katkıları olan Burdur İl Koordinatörlüğü ise 15 Şubat 2012 tarihinde resmi olarak faaliyete başlamıştır. Ülkemizde AB desteklerini doğrudan dağıtan tek kurum olan TKDK, yoğun bir akreditasyon süreci geçirmiş olup, 2012 yılında İç Denetim Koordinatörlüğü,

Hazine Müsteşarlığı ve AB Komisyonu tarafından bina, araç-gereç, ekipman, fiziksel yeterlilikler ile personel bilgi ve donanımı açısından denetlenmiş ve bu denetimler sonunda da AB akreditasyonunu başarı ile tamamlamış, AB'den yetki devrini alarak IPARD Instrument For Pre-Accession Assistance in Rural Development (Kırsal Kalkınma Alanında Katılım Öncesi Mali Yardım) fonlarını dağıtan Kurum olmaya hak kazanmıştır. Kurumumuzda farklı branşlardan mezun, 24 uzman ve 6 destek personeli görev yapmaktadır.

DESTEKLENEN SEKTÖRLER

Kurumumuz, tarımdan hayvancılığa turizmden el sanatlarına kadar birbirinden çok farklı faaliyet alanlarındaki projeleri desteklemektedir. IPARD-I Programı'nda desteklenen et ve süt hayvancılığı, et, süt ve su ürünleri işleme tesisleri, kesimhaneler, meyve ve sebze paketleme ve depolama tesisleri, arıcılık, süs bitkisi yetiştiriciliği, tıbbi ve aromatik bitkiler, yerel ürünler, el sanatları, kırsal turizm ve kültür balıkçılığı sektörlerine yeni dönemde manda sütü, manda eti, yumurta tavukçuluğu, kaz yetiştiriciliği ve mantar üretimi eklendi. Ayrıca yenilenebilir enerji yatırımları ile makine parkları da yeni sektörler olarak destek kapsamına alındı. Kurumumuz tarafından bu sektörlerde 5 Bin Euro ile 3 Milyon Euro arasında bütçeye sahip projeler, % 50 ile % 70 arasındaki oranlarda karşılıksız olarak desteklenmektedir.

TKDK YATIRIMLARI

Kuruluş amacı AB ve uluslararası kuruluşlardan sağlanan kaynakları da kapsayacak şekilde, kırsal kalkınma programlarının uygulanmasına yönelik faaliyetleri gerçekleştirmek olan İl Koordinatörlüğümüz, ilk proje kabulünü gerçekleştirdiği 9. Çağrıda 15 milyon yatırım tutarına sahip 22 projeye sözleşme imzalamış ve bundan sonraki çağrılarda daha çok

yatırımcıyı daha yüksek miktarda hibeyle buluşturmuştur. 10. çağrıda 5 milyon yatırım tutarına sahip 8 projeye, 11. çağrıda 36 milyon yatırım tutarına sahip 106 projeye, 12. çağrıda 21 milyon yatırım tutarına sahip 43 projeye, 13. çağrıda 23 milyon yatırım tutarına sahip 93 projeye, 14. çağrıda 25 milyon yatırım tutarına sahip 13 projeye ve 15. çağrıda da 16 milyon yatırım tutarına sahip 7 projeye sözleşmeyi nihayete erdiren Burdur İl Koordinatörlüğü; 44 adet Süt Üreten Tarımsal İşletme, 4 adet et üreten tarımsal işletme (kırmızı et), 1 adet et üreten tarımsal işletme (beyaz et), 5 adet süt ve süt ürünlerinin işlenmesi ve pazarlanması, 4 adet et ve et ürünlerinin işlenmesi ve pazarlanması, 223 adet çiftlik faaliyetlerinin çeşitlendirilmesi ve geliştirilmesi, 1 adet yerel ürünler ve mikro işletmelerin geliştirilmesi ve son olarak da 10 adet kırsal turizm sektörlerinde hepsi birbirinden değerli 292 projenin hayata geçmesine olanak sağlayarak, IPARD programının 1. Dönemini başarıyla tamamlamıştır. IPARD I programı kapsamındaki ilk 15 çağrıda toplam yatırım tutarımız ise 143.935.559,68 TL olup, ödemesi gerçekleşen hibe tutarı 74.612.732,40 TL dir.

YENİ DÖNEM YENİ YATIRIMLAR

Hibe oranlarının %70'e çıktığı yeni dönem IPARD II Programı kapsamında ise 1'nci Çağrı Döneminde başvuruları alınan 156 adet projeden 37'si sözleşme imzalamaya hak kazandı. 37 projenin toplam yatırım miktarı 20 Milyonun üzerinde olup, başvuru alan sektöre göre yüzde 65 - 70 oranında hibe alabileceklerdir. Bu 37 projenin sektörel dağılımına göz atacak olursak: "5 adet süt üreten tarımsal işletme, 3 adet besi işletmesi, 1 adet istiridye mantarı üretimi, 1 adet makine parkı projesi, 6 adet kırsal turizm ve 21 adet tıbbi aromatik bitki yetiştiriciliği projesi yer almaktadır. Bu projelerle öncelikle ilimiz ve ülkemiz ekonomi-

Kırsal Turizm | Salda YEŞİLOVA

si katma değer kazanacaktır. Bu süreçte sözleşmelerin imzalanabilmesi adına gerekli olan "IPARD-II Finansal Anlaşma" Ülkemiz ve AB tarafınca imzalanmıştır. Finansal Anlaşmanın tüm hükümlerine ilişkin her iki tarafça da mutabakat sağlanmış olup IPARD-II kapsamında uygun bulunan proje sahipleri ile sözleşmeler imzalanmıştır.

İŞLEME SEKTÖRÜNDE REKOR BAŞVURU

Gıdada sanayi entegrasyonu sağlamaya yönelik özellikle 'Tarım ve Balıkçılık Ürünlerinin İşlenmesi ve

Pazarlanması ile İlgili Fiziki Varlıklara Yönelik Yatırımlar' tedbiri gıda enflasyonu açısından da çok önemli ve Bakanlığımızın da bu konudaki hassasiyeti neticesinde Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu olarak 12 Haziran 2017 tarihinde İkinci Başvuru Çağrı İlanına çıktık ve sonuç olarak da Burdur açısında rekor denilebilecek bir proje sayısına ulaştığımız oldu. Süt ve Süt Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması, Kırmızı Et ve Et Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması, Kanatlı Eti ve Et Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması, Su Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması ve son olarak da Meyve ve Sebze Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması

Kesme çiçekçilik | Başsaray-Çeltikçi

sektörlerinden çağrıya çıktığımız 2. Dönemde kurumumuza başvurusunu kabul ettiğimiz 7 projenin toplam yatırım tutarı 18.885.348,57 TL, hibe tutarı ise 8.374.307.00 TL'dir.

KADINLARA, GENÇLERE VE KÜÇÜK İŞLETMELERE POZİTİF AYRIMCILIK

Kırsal kalkınma ile kırsal alanların varlığının devam ettirilmesi, kır ile kent arasındaki gelişmişlik farkının azaltılması, doğal kaynakların çevre dostu kullanımının geliştirilmesi, sivil toplum örgütleri ve yerel yönetimlerin katılım ve katkılarının artırılması ve kırsalda yaşam standardının iyileştirilmesi için sürdürülebilir bir kırsal yaşamın sağlanması amaçlanır. Kırsal kalkınmanın rekabet edebilirlik, sürdürülebilirlik ve kaynakların etkin kullanımı ilkelere doğrultusunda temini ise öncelikle insan kaynaklarının verimli bir biçimde değerlendirilmesi ile mümkündür. Bu bakımdan kırsal alanlarda yaşayan kadınlar ve gençler sürdürülebilir kırsal kalkınma için gerekli ekonomik, çevresel ve sosyal değişimin sağlanmasında kilit aktörlerdir. Kırsal alanlarda kadınların güçlendirilmesi sadece kişilerin, ailelerin ve kırsal toplulukların

refahı için değil, aynı zamanda ekonomik üretkenliğin ve topyekûn toplumsal refahın artırılması için de oldukça önemlidir. Kurumumuz, IPARD Programı kapsamında bu farkındalık ile kadın ve/veya genç girişimcilerin desteklenmesini önemsemekte ve kadınlara proje değerlendirme sürecinde pozitif ayrımcılık sağlamaktadır. Ayrıca küçük işletmelere de sıralama kriterlerimizde ek puan vererek kırsaldaki kalkınma hamlemizi daha da gerçekçi rekabet edilebilir kılıyoruz.

ATILACAK HER ADIM, BURDUR'A YATIRIM

Türkiye - AB Mali işbirliğinin bir yansıması olan IPARD Programı ile AB'nin Ortak Tarım Politikasına ilişkin müktesebatı ve kırsal kalkınma yaklaşımları, gerçekleşen bu yatırımlarla ülkemize aktarılmakta, destek alan işletmelerimizin AB standartlarında üretim yapmasına ciddi katkılar sunmaktadır. IPARD fonlarının sağlam mali yönetim prensiplerine uygun olarak, şeffaf ve etkin bir şekilde kullanılması Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığımızın ve TKDK'nin en önemli sorumluluklarından olmuştur ve olmaya devam etmektedir. Kurumumuz uluslararası sıkı denetimlere tabi olarak iş ve işlemlerini yürütmekte olup, tüm kontrol süreçleri ve ödemeler AB Akreditasyon Kriterleri gözetilerek en hassas şekilde gerçekleştirilmektedir. Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu olarak kırsal kalkınmanın sağlanmasında sürdürülebilirliğin önemini bilinci ile ülkemiz kırsal alanlarının kalkınmasına hizmet etmekten, IPARD Programı destekleri ile zenginleşen ve büyüyen bir ailenin parçası olmaktan gurur duyuyoruz. 2. Çağrı döneminin sonuna gelerek 3. Çağrı dönemi için hazırlık yaptığımız bugünlerde, proje kapasitesinin artması ile birlikte, daha fazla

120 Baş Süt Üreten Tarımsal İşletme | ÇAVDIR

kaynak kullanımının yolunun açıldığını ve dolayısıyla yeni yatırım döneminizde atılacak her adımın Burdur'a yatırım demek olduğunu ayrıca belirtmek isterim.

240 MİLYON AVROLUK 3.BAŞVURU ÇAĞRI İLANI HAZIRLIĞI

Bu arada kurumumuz kasım veya aralık gibi tarımsal işletmelerin fiziki varlıklarına yönelik yatırımlar için 165 milyon avro, çiftlik faaliyetlerinin çeşitlendirilmesi ve iş geliştirme sektörlerine yönelik yatırımlar (arıcılık, tıbbi ve aromatik bitkiler, yöresel gıda ve el sanatları, kırsal turizm, su ürünleri, makine parkları ve yenilenebilir enerji sektörleri) için ise 75 milyon avro olmak üzere toplam 240 milyon avroluk 3. başvuru çağrı ilanına çıkılması planlanıyor.

HEDEFLERİMİZ NELER?

Burdur İl Koordinatörlüğü olarak biz; Tarım sektörünün sürdürülebilir modernizasyonuna katkı sağlamak, Gıda güvenliği, veterinerlik, bitki sağlığı, çevre ve diğer standartlara ilişkin AB standartlarına ulaşmayı teşvik etmek, Kırsal alanların sürdürülebilir kalkınmasına katkı sağlamak, Yerel kalkınma stratejileri, Tarım-çevre tedbirlerinin

uygulanması için hazırlık faaliyetleri yürütmek minvalinde hedeflerimiz olan hâlihazırdaki IPARD programıyla,

Kırsalı Kalkındırmadan Tarımı,
Tarımı Kalkındırmadan da
Türkiye'yi
Kalkındıramayız!

Türkiye'nin katılım öncesi dönemdeki öncelikleri ve ihtiyaçlarını dikkate alarak sürdürülebilir kalkınmayı sağlamak için kapasite oluşturmayı ve İşletmeleri Avrupa Birliği standartla-

rına yükseltmeyi amaçlıyoruz. Ne varsa şehirde var zehabına kapılmadan kırsaldaki vatandaşlarımızı kırsalda, tarımın içerisinde tutmamız gerekiyor. Onların orada karnını doyuracak, refahını teminat altına alacak şekilde projeler uygulamamız lazım. Ayrıca eldeki imkanımızı doğru kullanarak, topraklarımızı verimli kullanmak, ekonomimizi tarım üzerinden büyütmek, geliştirmek, tarıma dayalı ihracatımızı artırmak hem de kırsal alandaki vatandaşlarımızın, çiftçinin refahını artırmak için bu tür desteklerin kırsal kalkınma yatırımlarının yapılması milli tarım ruhumuz açısından da elzem niteliktedir. Dünya genelinde ekonomik sıkıntıların yaşandığı bir dönemde %4'lük büyüme oranını yakalayan Türkiye'nin tarım sektöründe de %7,6'lık büyüme oranını yakaladığını düşünürsek kırsal kalkınmanın ülke ekonomisindeki rolünün yadsınamayacağını bir kez daha gözler önüne sermiş oluruz.

Kırsal kalkınma alanında bir diğer önemli husus da proje kapasitesinin yükseltilmesidir. Burdur'dan daha çok projeyi nasıl, ne şekilde çıkarabiliriz ve gerçekleştirebiliriz bunu irdeliyoruz. Bu konuda olmazsa olmazların başında nitelikli proje altyapısı geliyor. Bu noktada TSE ile Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu'nun (TKDK), 09 Ocak 2017 tarihinde 'IPARD

Mermer İşleme Tesisi | Karamanlı

Proje Danışmanlık Hizmetleri' sektöründe hizmet kalitesinin artırılması, hizmet sağlayıcılarının kayıt altında alınması ihtiyacının karşılanması amacıyla işbirliği protokolü imzaladı. Temel amacı proje hazırlama kapasitesinin artırılması ve kaynakların etkin şekilde kullanılarak hazırlanan projelerle IPARD desteklerinden yararlanmak isteyen girişimcilere etkin, kaliteli ve çözüm odaklı danışmanlık hizmetleri sunmayı hedefleyen bu girişimle kayıt altına alınmış bir danışmanlık sistemini oluşturacağız. Böylece projelerin yetkili danışmanlar ve kurumsallaşmış hizmet sunucular tarafından hazırlanmasıyla vatandaşlarımızın olası

mağduriyetleri de giderilecektir. Ülke genelinde ise önümüzde birkaç yıl içerisinde 1 milyar 45 milyon avroluk kaynağı müteşebbislerimizle buluşturarak proje sayımızı 20 bine, istihdam sayımızı da 110 bine çıkarmayı hedefliyoruz.

Son dönemde ülkemiz tarımında yapısal reforma gidilmesi destekleme miktarlarında ciddi artışlar yapılması, tarımsal hasılda büyümeyi beraberinde getirmiştir. Öyle ki Türkiye 161 milyar TL'lik tarımsal hasılası ile Avrupa'nın en büyüğü konumundadır. TKDK bu bağlamda, 2011'den itibaren uygulanan IPARD Programı ile AB stan-

dartlarında, modern, hijyenik tesisler kurulmasını; kırsal alanlarda yaşayan vatandaşlarımızı tarım ve hayvancılığın yanı sıra başka yatırım alanlarına da yönlendirerek faaliyet alanlarını çeşitlendirmeyi; sürdürülebilir yatırımlar gerçekleştirerek kırsalda yaşam kalitesini artırmayı; en önemlisi de kırsaldan kente göçü önlemeyi hedefledi. Bunun gerçekleşmesinde de önemli adımlar attık. Kırsal alanlarda yaşam kalitesinin ve istihdam olanaklarının artırılarak tarım ve gıda sektörlerinin sürdürülebilir modernizasyonunu ve AB standartlarına yükseltilmesini amaçlayan bir kurumun emekçileri olarak bizler şunun farkındayız ki, kırsalı kalkındırmadan tarımı, tarımı kalkındırmadan da Türkiye'yi kalkındıramayız!

Teşekkür

Bu projelerin hayata geçmesinde desteğini hiçbir zaman esirgemeyen başta Sayın Valimiz Şerif YILMAZ olmak üzere emeği geçen herkese teşekkür ediyor saygılar sunuyorum. Proje başvurularında cesaret göstererek diğer vatandaşlarımıza örnek olan girişimci ruhlu yatırımcılarımıza ve ayrıca mesai mevhumu gözetmeden çalışan çalışma arkadaşlarıma teşekkür etmek istiyorum.

